

gemeente
Zoetermeer

Bijlage 1 - Monitor ombuigen en vernieuwen

Inleiding

Dit is de tweede monitor Ombuigen en vernieuwen van 2021. De monitor is ingericht om de voortgang (of afwijking) van de maatregelen te volgen naar uitvoering en financiën en deze zijn per maatregel in de monitor opgenomen en voorzien van een kleur volgens stoplichtmodel. De maatregelen zijn verdeeld in twee zwaartecategorieën, waarbij de maatregelen in categorie 2 complexer zijn dan die in categorie 1. Een meer uitgebreide toelichting op alle ontwikkelingen in het sociaal domein is opgenomen in de al bestaande rapportage Sociaal Domein.

Het stoplicht heeft betrekking op het begrotingsjaar waarin de rapportage verschijnt; als er aanleiding is om in te gaan op meerjarige effecten zal dat in de annotatie bij de monitor worden aangegeven. De kleur van het stoplicht bepaalt de noodzaak tot actie, de tekst geeft nadere toelichting/nuancering. Een grijs stoplicht geeft aan dat de maatregel na 2021 een bijdrage aan de bezuinigingen levert.

De monitor

De bezuinigingsopgave staat in onderstaande tabel:

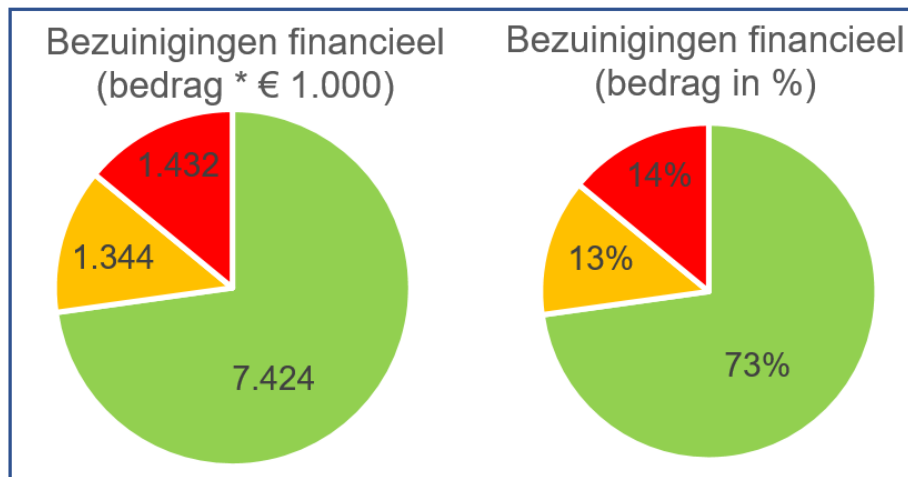
* € 1.000

Maatregelen O&V in geld	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal output, spoor 1	7.610	8.817	8.897	9.278	10.107
Totaal efficiency, spoor 2	994	2.014	2.176	2.190	2.190
Totaal inkomsten, spoor 3 productgebonden	646	646	646	646	646
Totaal inkomsten, spoor 3 algemeen	850	900	1.125	1.275	1.275
Totaal dekkingsvoorstellen	10.100	12.377	12.844	13.389	14.218
Aanpassingen					
Bijstelling TB1 2020	-277	-64	-239	-164	-14
Bijstelling TB2 2020	-300	-	-	-	-
Bijstelling TB1 2021	-855	-250	-300	-275	-375
Bijstelling TB2 2021	-	-	-	-	-
Nieuwe prognose	8.668	12.063	12.305	12.950	13.829

Ten opzichte van het TB1 is het totaal van de maatregelen gedaald van 74 naar 73 door de samenvoeging van maatregelen 105 en 107 naar één maatregel: 106. Het bedrag van € 10,1 mln. dat betrekking heeft op het begrotingsjaar **2021** betreft 71 maatregelen. Twee maatregelen zijn grijs. Die hebben geen betrekking op 2021 maar gaan later in. Bezien vanuit het element 'financiën' ziet het samengevatte beeld van de 71 maatregelen er als volgt uit.

Monitor: Financieel		
	Aantal 2021	Euro's 2021
Groen	56	7.424
Oranje	15	1.344
Subtotaal	71	8.768

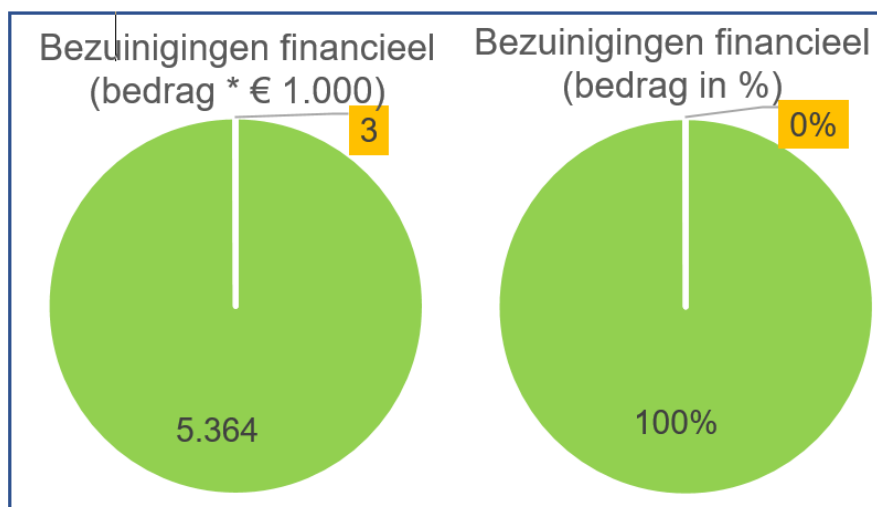
Grijs	2	-100
Eindtotaal	73	8.668

Twee maatregelen zijn grijs. Voor maatregel 23, Integrale aanpak schulden en ondersteuningstraject, wordt in 2021 geïnvesteerd, de maatregel leidt niet tot een besparing in 2021. De tweede maatregel, 111 nieuw afvalbeleidsplan, draagt door het uitstel van de invoering vanaf 2024 bij aan de bezuinigingen. Van de overige maatregelen zijn 56 van de 71 maatregelen gerealiseerd. Dat is 73% van de oorspronkelijke bezuinigingsdoelstelling van dit jaar en gaat om een bedrag van € 7,424 mln. De overige 15 Maatregelen zijn in uitvoering. In voorgaande periodes is een deel van de opbrengsten afgeraamd. Dat aandeel is in rood aangegeven.

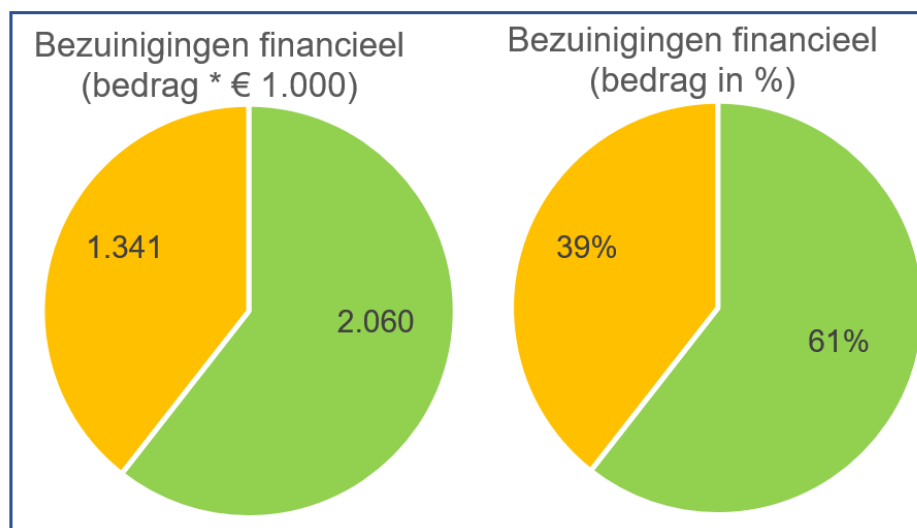
Uitgesplitst naar categorie maatregelen ziet het beeld er als volgt uit voor categorie 1:

Monitor: Financieel		Bedragen x € 1.000
	Aantal 2021	Euro's 2021
Groen	49	5.364
Oranje	5	3
Rood	0	0
Eindtotaal	54	5.367

Financieel is de opgave voor dit jaar vrijwel volledig gerealiseerd. In de categorie Oranje zit een negatief bedrag voor een investering voor Cultuurpodium de Boerderij die nog een aantal jaren doorloopt. De tegenhanger van deze post is de gerealiseerde lagere subsidie aan de Boerderij die 'groen' scoort. De categorie 2 maatregelen laten een minder gunstig beeld zien.

Monitor: Financieel		Bedragen x € 1.000
		Euro's 2021
Groen	7	2.060
Oranje	10	1.341
Rood	0	0
Subtotaal	17	3.401
Grijs	2	-100
Eindtotaal	19	3.301

Van de oorspronkelijke doelstelling van € 4,806 mln. aan taakstellingen is in 2020 een deel afgeraamd. Dat gaat om het uitgestelde afvalbeleidsplan en om het verschuiven van de maatregel gebiedsgerichte ondersteuning van 1 januari naar 1 mei. In alle gevallen gaat het om uitstel of latere realisatie van de maatregelen. De structurele taakstellingen worden gehaald, zij het later dan verwacht. De specificatie van de bijstellingen is te vinden in de eerste tabel en de toelichting per maatregel volgt hierna.

Toelichting per maatregel

De maatregelen voor het Sociaal Domein worden toegelicht per onderwerp, de overige maatregelen in volgorde van categorie en daarbinnen per programma.

Wmo/Armoede

23 - Integrale aanpak schulden en ondersteuningstraject

Een schuldhulpverlener is toegevoegd aan het Multi Disciplinair team. Zij heeft via dat team maar ook daarnaast een steeds betere verbinding met het team JGH. Eerste resultaten zijn waarschijnlijk volgens planning te zien in 2022.

31 – Anders organiseren bewindvoering

Er is ambtelijk onderzoek gedaan naar de haalbaarheid om de dienstverlening van beschermingsbewind (gedeeltelijk) in eigen hand te nemen. Het rapport is afgerond. Op basis van jurisprudentie en aan de hand van voorbeelden van drie gemeenten, is het nog niet houdbaar gebleken bewindvoering in eigen beheer te onderbouwen in verband met concurrentieoverwegingen. Commerciële bewindvoerders houden een rol in de uitvoering. Gevolg is dat het uitsluitend in eigen beheer uitvoeren niet mogelijk is. Het onderzoek geeft aanleiding om alternatieve stappen in gang te zetten die gericht zijn op uitbreiding van het aanbod in de gemeentelijke dienstverlening met lichtere alternatieven zoals budgetcoaching. En om verder te investeren in samenwerking met de rechtbank, bewindvoerders en met maatschappelijke partners om te komen tot proces- en kwaliteitsverbeteringen.

98 – Herinrichting Wmo en preventieve jeugdvoorzieningen

Deze maatregel kent 3 onderdelen: 1) Gebiedsgerichte ondersteuning 2) Clientondersteuning en 3) Subsidies. Aangezien de onderdelen 2 en 3 reeds zijn gerealiseerd gaat de toelichting bij deze maatregel over onderdeel 1 Gebiedsgerichte ondersteuning. In juni 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd met het voorstel om onderdelen van het sociaal domein gebiedsgericht te organiseren, in de vorm van een samenwerkingsverband van een (klein) aantal strategische partners. Deze opdracht is gegund aan een combinatie van zorg- en welzijnsaanbieders die hiervoor samenwerken onder de naam InZet. InZet is gestart op 1 mei 2021. De instroom van klanten in het nieuwe samenwerkingsverband vindt gefaseerd plaats: inwoners met een nieuwe ondersteuningsvraag en inwoners die gebruik maken van de welzijnsactiviteiten en preventieve jeugdactiviteiten die onder InZet vallen stromen direct in bij InZet. Cliënten die een indicatie hebben van de gemeente voor begeleiding of dagbesteding stromen in zodra hun indicatie bij hun huidige aanbieder afloopt. Op dit moment ligt de focus van InZet bij een zorgvuldige overdracht van cliënten van aanbieders buiten InZet. Tegelijk zijn zij bezig met het vernieuwen van hun aanbod, wat noodzakelijk is om de opdracht te kunnen uitvoeren binnen het beschikbare budget.

Participatiewet

30 - Slimmere uitvoering participatiewet

Sinds 1 januari 2021 werkt het nieuwe team Inkomen en Zekerheid, met ondersteuning van de Wasstraat, voor diverse onderwerpen aan procesoptimalisatie. In TB1 1 2021 is al melding gemaakt dat de besparing van 83K in 2021 niet gehaald wordt door vertraging in verband met Corona en omdat de optimalisatie nog in voorbereiding is. Door afhankelijkheid van ingebruikneming van nieuwe software zijn de opbrengsten nog onzeker.

Jeugd

Maatregelen

4 - *Onderwijs-jeugdhulp arrangementen speciaal (basis-)onderwijs*

5 - *Toevoegen GGZ expertise aan zorgteams op locatie*

7 - *Uitbreiding trajectbegeleiding jongerenwerk*

8 - *Doorontwikkeling POH-jeugd en schoolmaatschappelijk werk*

9 - *Pilot kostenbewust handelen in de toegang*

11 - *Inzetten op integrale zorg en ondersteuning: Beter samenspel*

13 - *Aanscherpen vervoer naar jeugdhulpvoorzieningen*

15 - *Verschuiving landelijk naar regionaal specialistische jeugdhulp*

16 - *Sturen op afname intensiteit bij jeugdhulpproducten*

In 2019 heeft het college het 'Actieplan Bouwen aan toekomstbestendige jeugdhulp' vastgesteld waarin een aantal maatregelen waren beschreven om enerzijds de transformatie in het jeugddomein te bevorderen en anderzijds de kosten in de hand te houden. De maatregelen waren opgesteld naar aanleiding van een Rapport van de 'Taskforce Jeugd Zoetermeer' over het gebruik en de kosten van de jeugdhulp in Zoetermeer. Het Actieplan stelde op de pijlers preventie, toegang, integrale zorg en het begrenzen van het gebruik van voorzieningen.

Bij het vaststellen van de Perspectiefnota 2020-2023 is het Actieplan Jeugd geïntegreerd in de concernbrede aanpak Ombuigen en Vernieuwen en is gestart met de uitvoering.

Nu de uitvoering van de maatregelen enige tijd loopt, is het nodig de huidige stand van zaken te markeren en te bepalen waar eventueel herziening nodig is. Het gaat daarbij zowel om een inhoudelijke herziening als om een financiële herziening.

Inmiddels zijn meer gegevens voorhanden die maken dat de verwachte besparingen en investeringen van maatregelen geactualiseerd moeten worden. Daarnaast zijn er ontwikkelingen die de uitvoering van de maatregelen beïnvloeden, maar die ten tijde van het opstellen van de maatregelen nog niet aan de orde waren.

In de praktijk is zichtbaar dat het bij een aantal maatregelen ondoenlijk is om per maatregel aan te geven wat het effect op de inhoudelijke en financiële doelstelling is. Dat heeft ons ertoe gebracht om een verdiepende analyse te gaan maken van alle maatregelen. Er wordt een bestuurlijke rapportage voorbereid waarbij in beeld wordt gebracht waar we vandaan komen, terug te kijken naar welke interventies zinvol gebleken en effectief zijn geweest en welke minder zowel qua inhoudelijk als financieel resultaat. Daarnaast brengen we in beeld waar we tegen aanlopen in een wereld die minder maakbaar blijkt te zijn om vervolgens lessen te trekken op basis van deze analyses. Deze analyse moet leiden tot nieuwe handvatten voor de toekomst. Het resultaat van deze evaluatie wordt ingebracht in het programma kostenbeheersing sociaal domein, waarvoor inmiddels een programmanager is aangetrokken.

Deze analyse vindt plaats in de maand september/oktober en de gemeenteraad wordt in een afzonderlijke memo over de uitkomsten van deze analyse geïnformeerd.

Categorie 2 – maatregelen (exclusief voorstellen SD)

44a - Stoppen met wijkvestigingen bibliotheek

De eerste taakstelling (€ 100.000) is in de voorlopige subsidiebeschikking 2021 ten uitvoer gebracht. De bibliotheek heeft bezwaar aangetekend, de bezwaarprocedure loopt nog. In de perspectiefnota 2022 is het openhouden van de vestiging Rokkeveen en ombouw naar een Huis van de Wijk opgenomen. Dit heeft financiële consequenties. Over de uitvoering hiervan en de financiële uitwerking is overleg met de bibliotheek gaande.

106 - Organisatieontwikkeling en efficiency/Inrichten 'wasstraat' procesverbetering

In het programma Ombuigen & Vernieuwen zijn de voorstellen 105 (Organisatieontwikkeling en efficiency) en 107 (Inrichten 'wasstraat' procesverbetering en verbeteren van de dienstverlening en efficiency) gebundeld in een efficiencytaakstelling van in totaal € 1,5 mln. De taakstelling voor 2021 is volledig ingevuld. De taakstelling voor 2022 en verder wordt voor het grootste deel ingevuld via een begrotingswijziging bij de begroting 2022-2025. De taakstelling is verdeeld over de afdelingen, naar rato van de formatie-omvang. De bezuiniging wordt ingevuld door formatiereductie of bijvoorbeeld door goedkoper materiaalgebruik, inkoopvoordelen, minder inhuur derden, applicatiesanering en dergelijke. De taakstelling raakt de output niet, maar wordt gerealiseerd door efficiency.

111 - Invoeren diftar

Op 14-12-2020 heeft de raad ingestemd met het Afval- en grondstoffenbeleidsplan. Hierbij zijn ook enkele amendementen en moties aangenomen. De uitvoering van het nieuwe afvalbeleid is echter opgeschort, vanwege een verzoek tot referendum over het raadsbesluit. De raad heeft dat verzoek ingestemd. Dat betekent dat de uitvoering van het beleid opgeschort blijft tot aan het referendum. Door het te organiseren referendum over het afval- en grondstoffenbeleid worden alle voorziene besparingen op de afvalinzameling en - verwerking de komende twee jaar in ieder geval niet gehaald. De hieraan gekoppelde OZB-verhoging wordt met twee jaar opgeschoven.

Categorie 1 – maatregelen (exclusief voorstellen SD)

73 - Omvormen Rosarium Rokkeveen

Het buurtinitiatief is opgestart en het dagelijks beheer is overgedragen aan buurtbewoners. Om een nul situatie te creëren is vanuit de kwaliteitsimpuls openbare ruimte eenmalig € 20.000 geïnvesteerd voor de overdracht van het Rosarium. Volledige omvorming van de rozenvakken naar gras zal niet plaatsvinden doordat het beheer is overgedragen aan de bewoners. De gemeente heeft een adviserende en toezichhoudende rol.

41b - Openhouden Cultuurpodium Boerderij onderhoud

Het voor onderzoek beschikbare bedrag is opgenomen in de voorlopige subsidiebeschikking en zal voor 50% benut worden om de formatie-uitbreiding te financieren. Voor de overige 50% is een investeringsplan gemaakt. De verantwoording gebeurt via de subsidievaststelling medio 2022. De maatregel loopt door tot en met 2025 en is dus nog niet volledig uitgevoerd.

78 – Aanpassen tijdverantwoording

Het onderzoek naar de mogelijkheden om de tijdsverantwoording eenvoudiger en goedkoper uit te voeren is opgestart en zal in de rest van het jaar 2021 nog verder uitwerkt worden. De rechtspositionele randvoorwaarden en gebruiksmogelijkheden van alternatieve applicaties wordt nader onderzocht. Het bedrag van de taakstelling wordt in 2021 ingevuld door uitstel van de vervanging van het financieel systeem.

108a/d – Ink parkeerexploitatie (parkeervergunningen, tarieven bezoeker, verruimen betaaltijden)

De verruiming van de betaaltijden is in februari 2020 doorgevoerd. Ondanks de hogere tarieven en ruimere betaaltijden wordt bij lange na niet de omzet gehaald van 2019 en zullen de inkomsten meer in lijn liggen met 2020. De bezoekersregeling is verlengd (zie CV637705977) tot eind 2022. De beoogde inkomstenstijging wordt niet behaald omdat er minder geparkeerd wordt dan voorzien en omdat er meer mensen gebruik van maken dan verwacht ook overdag. De verwachting is dat de gevolgen van Covid-19 ook in 2021 nog steeds zichtbaar zullen zijn in de parkeerexploitatie en dat pas vanaf 2022 een deel van de geraamde meeropbrengst gerealiseerd zal worden. Eerst in 2024 zal de volledige inkomstenstijging voor parkeervergunningen gerealiseerd worden. Financieel is er voor 2021 nog geen effect omdat er tegenover de lagere inkomsten een verwachte rijksvergoeding staat om de effecten van Covid-19 te compenseren.

* €1.000

Spoor	Progr.	Nummer	Omschrijving maatregel	Maat- schapp. Effect	Uit- voering	Finan- ciën	2021	2022	2023	2024	2025
Categorie 2											
1	1	18	Effectievere inzet ZoetermeerPas				280	280	280	280	280
		23	Integrale aanpak schulden en ondersteuningstraject, inhuur				-100	0	0	0	0
		25	Verminderen intensieve dv bijstandsklanten				557	557	557	557	557
		27	Diverse bezuinigingen re-integratie				427	427	432	437	437
		30	Slimmere uitvoering participatiewet				117	290	290	290	290
		31	Anders organiseren bewindvoering				44	200	200	200	200
	2	5	Toevoegen GGZ expertise aan zorgteams op locatie				450	450	450	450	450
		8	Doorontwikkeling POH-jeugd en schoolmaatschappelijk werk				0	225	300	375	450
		9	Pilot kostenbewust handelen in de toegang				50	50	50	50	50
		11	Inzetten op integrale zorg en ondersteuning: Beter samenspel				0	269	404	539	1.078
		13	Aanscherpen vervoer naar jeugdhulpvoorzieningen				16	24	33	49	65
		14	Verlagen PGB-tarieven				65	98	130	195	260
		16	Sturen op afname intensiteit bij jeugdhulpproducten				355	711	711	711	711
		17	Herpositionering Veilig Verder Team Zoetermeer				175	175	175	175	175
		98	Herinrichting WMO en deel preventieve Jeugdvoorzieningen				600	1.150	1.400	1.450	1.550
	4	44 a	Stoppen met wijkvestigingen bibliotheek				-340	210	250	250	250
	6	74	Sluiting wijkposten				255	255	255	255	255
2	alle	106	Spoor 2. Organisatieontwikkeling en efficiency				350	1.350	1.500	1.500	1.500
3	3	111	Invoeren diftar				0	0	0	250	300
Totaal categorie 2							3.301	6.721	7.417	8.013	8.858

Spoor	Progr.	Nummer	Omschrijving maatregel	Maat- schapp. Effect	Uit- voering	Finan- ciën	2021	2022	2023	2024	2025
Categorie 1											
1	1	20	Gerichter inzetten subsidies armoede				150	150	150	150	150
		21	Heroverwegen inzet Klijnsmagelden				323	323	323	323	323
		22	Verlagen bijdrage collectieve ziektekostenverzekering				650	650	650	650	650
		33	Hervorming brede school activiteiten				200	200	200	200	200
		34 a	Stopzetten 'omgaan met ICT'				25	25	25	25	25
		34 b	Stopzetten 'omgaan met geld'				10	10	10	10	10
		36	Verminderen schoolbegeleiding				100	100	100	100	100
	2	4	Onderwijs-jeugdhulp arrangementen speciaal (basis-)onderwijs				25	38	50	75	100
		6	Preventieve interventies ziekteverzuim				20	20	20	20	20
		7	Uitbreiding trajectbegeleiding jongerenwerk				66	66	66	66	66
		15	Verschuiving landelijk naar regionaal specialistische jeugdhulp				10	14	19	29	38
	3	62	Stoppen met parkeerwijssysteem Dorpsstraat				146	146	146	146	146
		64	Stoppen met nachtnet fiets				20	20	20	20	20
		65	Overgang verkeersmanagementsysteem (LTC naar Melvin)				15	15	15	15	15
		66	Verminderen dagelijks beheer (wegen, Mandelabrug, verlichting)				65	65	65	65	65
		67	Schoon is gewoon: budgettair neutraal				38	38	38	38	38
		68	Afbouw twee dure speelvoorzieningen				131	31	31	31	31
		70	Stoppen verstrekken materialen: strooizout en hondenpoepzakjes				10	10	10	10	10
		73	Omvormen Rosarium Rokkeveen				2	15	15	15	15
		92	Kwaliteitsimpuls openbare ruimte: voorstel 1				250	250	0	0	0
		95	Duurzaam en groen klimaat				40	40	0	0	0
		97	Luchtkwaliteit				25	25	0	0	0
	4	41 a	Cultuurpodium Boerderij				517	517	517	517	517
		41 b	Openhouden Cultuurpodium Boerderij onderhoud				-100	-100	-100	-100	-100
		44 b	Subsidie beheer dBos VVE scholen bibliotheek				110	110	110	110	110
		53 b	Battle of the bands				10	10	0	0	0
		53 c	Kleinschalige evenementen				25	25	0	0	0
		53 d	Bruisprijs				1	1	1	1	1
		53 e	Stoppen met de Toeristische Wegwijzer				5	5	5	5	5
	5	37	Aanpak van stille/enge plekken: afschaffen of halvering budget				42	42	42	42	42

		39	Subsidieacties tegen woninginbraken			20	20	20	20	20
		40	Veilig stappen			20	20	20	20	20
	7	88	Verlagen serviceniveau kantoorgebouw Croesinkplein			50	50	50	50	50
	7/OAD	87	Bezuinigen op het wijkplan Palenstein			50	75	0	0	0
	overhead	76	Promotiemateriaal			31	31	31	31	31
		77	Openbare bekendmakingen Stadspagina			20	20	20	20	20
		78	Aanpassen tijdverantwoording			100	100	100	100	100
		79	Verlagen frequentie crediteurenadministratie			11	11	11	11	11
		102	Budget Innovatie inzetten t.b.v. spoor			58	58	0	0	0
2	3	61	Riolering VGO/GRP (aanpassen eenheidsprijzen)			404	424	436	450	450
		99	Verminderen luchtkartering			10	10	10	10	10
		100	Verminderen graffiti bestrijding			15	15	15	15	15
	OAD	101	Controle hondenbelasting BOA's			25	25	25	25	25
	overhead	80	Aanbestedingsvoorstel storage			100	100	100	100	100
		81	Diverse kleine posten I&A			30	30	30	30	30
		82	Krediet telefooncentrale			60	60	60	60	60
		PB	Overhead gevolgen maatregelen			200	200	200	200	200
3	3	108 a	Ink parkeerexploitatie (parkeervergunningen)			25	25	25	25	25
		108 b	Ink parkeerexploitatie (tarieven bezoekers)			517	517	517	517	517
		108 c	Ink parkeerexploitatie (verruimen betaaltijden)			74	74	74	74	74
		108 d	Investeringskosten			-29	-29	-29	-29	-29
	6	116	Leges PPL verhogen naar 100% kostendekkendheid			15	15	15	15	15
	OAD	117	OZB gebruikersdeel schrappen en opleggen aan eigenaar			600	600	600	600	600
		121	Wijziging precariobelasting			30	30	30	30	30
Totaal categorie 2						5.367	5.342	4.888	4.937	4.971
Eindtotaal						8.668	12.063	12.305	12.950	13.829